

Eleonora's Valken *Falco eleonora* op Sardinië: vrijwilligers gevraagd

Erik Knollema

De Eleonora's Valk is in zijn verspreiding beperkt tot de Middellandse Zee en de kust voor Marokko; de wereldpopulatie wordt op 5000 paar geschat. Zijn leefwijze is heel bijzonder: balts en paarvorming in juli, koloniegewijs broeden in augustus/september, uitvliegen in oktober (ofwel precies zó getimed dat de vogeltrek over de Middellandse Zee in volle gang is en de jongen makkelijk kunnen worden gevoerd) en overwinteren op Madagascar. Helaas is de soort bedreigd. Zo ook op Sardinië, waar vier grote kolonies voorkomen. De kolonie op Isola di San Pietro aan de westkust werd jarenlang leeggestroopt. Vanaf 1980 wordt deze kolonie beschermd door leden van de LIPU (Lega Italiana Protezione Uccelli), de Italiaanse vogelbeschermingsorganisatie. Van augustus tot en met half oktober, dus van start eileg tot uitvliegen, worden c. 100 nesten bewaakt door tientallen vrijwilligers, veelal jeugd en biologen. Probleem is: augustus is de vakantiemaand in Italië en het kamp is in die periode volledig volgeboekt met Italiaanse vogelaars. Maar in september gaan de Italianen weer naar huis, terwijl dan juist het leukste deel van de broedcyclus aanbreekt: jongen in het nest en leven in de brouwerij. Vandaar deze oproep om in die periode als vrijwilliger naar Sardinië te gaan. Het gebied is fantastisch, niet alleen voor het landschap en de vogels, maar ook voor de flora. Voor meer informatie kan contact worden gezocht met:

Lega Italiana Protezione Uccelli
Vicolo san Tilburzio 5
43100 Parma
Tel.: 00 39 521 233414
Fax: 00 39 521 287116
www.italnet.it/lipu

En voor Sardinië met:

Lipu-Delegazione provinciale
Via Cilea 79
Quartu Sant'Elena (Ca)
Tel. + Fax: 00 39 70 837458 (ma-wo-vr: 18.30-21.00 u).

Dan nog wat informatie over het eiland Sardinië, hoe er te komen en waar op te letten.

Boot: vertrekt uit Genua naar Porto Torres (10 uur varen). Veel maatschappijen op dit traject, waaronder Grande Navi Veloce. Deze maatschappij hanteert gele, blauwe en

roze dagen. Roze dagen zijn extra duur, de gele extra goedkoop. Wij betaalden (3 volwassen + 1 auto + slaapcabine) voor retour (heen 5 juli, terug 19 juli) f800.-; op 6 juli heen en 20 juli terug zou datzelfde kaartje f1300.- hebben gekost. Goedkoper dan de gele kaarten van Grande Navi Veloce kan niet, maar deze route wordt maar tot eind september gevaren. Alternatief is La Spezia-Olbia, een overtocht van 5.5 uur waarvoor gereserveerd moet worden. Bedenk verder: een retourtje is niet goedkoper dan 2x een enkeltje; in laatste geval meer armslag om terugreis te bepalen.

Auto: let op de slechte wegen; alleen de noord-zuid lopende SS 131 is goed. Deze weg is echter berucht om zijn vele radarcontroles (let op de Sarden zelf met nummerborden SS, Ca, Nu en Or: als die afremmen is het verderop raak). SS 131 staat al aangegeven vanaf Porto Torres. Borden "Sassari" volgen en vervolgens "Cagliari". Rij door tot Cagliari, vandaar SS 130 "terug" pakken naar Iglesias. Vanaf Iglesias de N126 naar Portoscuso. Neem niet de kustweg vanaf Cagliari, duurt 1.5 uur langer (buiten dik 35°C...).

Vanaf Portoscuso vaart regelmatig pont naar Carloforte. Prachtige overtocht. Retourtje ongeveer f10.-, met auto f45.-. Vanaf Carloforte vertrekt 3x/dag een bus naar Capo Sándalo. Bus vertrekt tegenover verkoopkantoor van "Sardemar" (als je van de boot komt, 2de straathoek rechts). Kaartje bus kopen bij "Bar Marina" (2 straathoeken verderop). Aangekomen op Capo Sándalo kun je genieten van een prachtig panorama, met vele Eleonora's Valken in het zwerf.

Te voet: als volgt vanaf Capo Sándalo te voet naar Lipu-kamp. Ten noorden van de vuurtoren is een brug. Tien meter voor deze brug (aan landkant) begint een pad. Dit pad wordt over hele traject met paarse verf aangegeven. Leidt naar Lipu-kamp. Goed schoeisel aanbevolen. Ongeveer 25 min lopen. Hoogteverschil 110 m. Met de auto is het 800 m rijden; die ene weg links.

Vliegtuig: zij die vliegtuig nemen naar Cagliari en daar auto huren: regel de auto in Nederland (goedkoper). Bij keuze tussen bolide en jeep, neem jeep. Regel je zaakjes vroegtijdig. Let wel dat telefonistes vloeiend Engels spreken, maar als je je naam moet spellen, wordt het tobben. Gebruik dan Italiaanse plaatsnamen, zoals A = Ancona, B = Bologna, etc.

Summary: Eleonora's Falcons *Falco eleonora* on Sardinia: a call for help

Eleonora's Falcons on Sardinia have been persecuted relentlessly. The Italian Bird Protection Society LIPU is therefore guarding important colonies throughout the breeding season. Help from volunteers from abroad is asked, to cover July, September and parts of October. Travel information is supplied, and addresses given whom to contact.

Adres: Froukemaheerd 179, 9736 RR Groningen (050-5413161).

Foto: Kunstnest par excellence, een torenvalkenkast met bijna uitgevlogen jongen wachtend op voer. Geelbroek, 15 juni 1996 (Lutje de Jong).